

114/1988 Sb.

**ZÁKON
České národní rady**

ze dne 27. června 1988

o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení

Změna: 125/1990 Sb.
Změna: 210/1990 Sb.
Změna: 459/1990 Sb.
Změna: 9/1991 Sb.
Změna: 144/1991 Sb.
Změna: 582/1991 Sb.
Změna: 84/1993 Sb.
Změna: 293/1993 Sb., 307/1993 Sb.
Změna: 118/1995 Sb.
Změna: 72/1995 Sb.
Změna: 238/1995 Sb.
Změna: 118/1995 Sb. (část)
Změna: 289/1997 Sb.
Změna: 91/1998 Sb.
Změna: 155/1998 Sb.
Změna: 169/1999 Sb.
Změna: 360/1999 Sb.
Změna: 360/1999 Sb. (část)
Změna: 132/2000 Sb.
Změna: 151/2002 Sb., 320/2002 Sb., 518/2002 Sb.
Změna: 501/2004 Sb.
Změna: 47/2006 Sb.
Změna: 109/2006 Sb., 112/2006 Sb.
Změna: 261/2007 Sb.

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

ČÁST PRVNÍ

ORGÁNY SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ A JEJICH ÚKOLY

§ 1

Orgány sociálního zabezpečení

- (1) Sociální zabezpečení podle tohoto zákona zabezpečují:
- a) Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky,
 - b) krajský úřad,
 - c) obecní úřad obce s rozšířenou působností,
 - d) pověřený obecní úřad,

e) obecní úřad.

(2) Na úseku sociálního zabezpečení vykonávají působnost též obce a kraje.

(3) Sociální zabezpečení podle tohoto zákona zahrnuje:

a) zrušeno

b) zrušeno

c) sociální péči⁴)

d) zrušeno

§ 2

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

(1) Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky (dále jen "ministerstvo")

a) řídí a kontroluje výkon státní správy v sociálním zabezpečení

b) zrušeno

c) zrušeno

d) zajišťuje úkoly související s dalším rozvojem sociálního zabezpečení.

(2) Ministr práce a sociálních věcí může odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociální péče.

§ 3

bez nadpisu

Krajský úřad řídí a kontroluje výkon státní správy v sociálním zabezpečení.

nadpis vypuštěn

§ 4

zrušen

§ 4a

Obce a obecní úřady

Obecní úřad při poskytování dávek sociální péče poskytuje občanům odbornou pomoc.

nadpis vypuštěn

§ 5

zrušen

§ 6

zrušen

ČÁST DRUHÁ

PŮSOBNOST SPRÁV SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ, OBCÍ A OBECNÍCH ÚŘADŮ V SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

HLAVA PRVNÍ

Působnost správ sociálního zabezpečení

nadpis vypuštěn

§ 7

zrušen

§ 8

zrušen

nadpis vypuštěn

§ 9

zrušen

§ 10

zrušen

§ 11

zrušen

nadpis vypuštěn

§ 12

zrušen

§ 13

zrušen

HLAVA DRUHÁ

PŮSOBNOST OBCÍ A OBECNÍCH ÚŘADŮ NA ÚSEKU SOCIÁLNÍ PÉČE

Díl první

§ 14

Obec organizuje a poskytuje sociální péči občanům v rozsahu stanoveném tímto zákonem. Za tím účelem ve spolupráci se státními orgány, občanskými sdruženími, církvemi, charitativními a jinými organizacemi a jednotlivci vyhledává občany, kteří potřebují sociální péči. Pokud poskytování služeb a dávek, které je třeba těmto občanům poskytnout, není v působnosti obce, upozorní na tyto občany obecní úřad obce s rozšířenou působností, popřípadě jim poskytnutí dávek a služeb zprostředkuje.

Díl druhý

Péče o rodinu a děti

nadpis vypuštěn

§ 15

zrušen

§ 16

zrušen

§ 17

zrušen

§ 18

zrušen

nadpis vypuštěn

§ 19

zrušen

§ 20

zrušen

§ 21

zrušen

§ 22

zrušen

§ 23

zrušen

Působnost krajských národních výborů

§ 24

zrušen

§ 25

zrušen

§ 26

Oprávnění občanů působících v péči o rodinu

Při plnění úkolů jsou pověřeni členové a zaměstnanci obcí oprávněni navštěvovat rodinu v bytě; mají též právo požadovat od všech zúčastněných organizací a občanů potřebné informace a vysvětlení.

Díl třetí

nadpis vypuštěn

§ 27

zrušen

Díl čtvrtý

nadpis vypuštěn

§ 28

zrušen

nadpis vypuštěn

§ 29

zrušen

§ 30

zrušen

§ 31

zrušen

Díl pátý

Péče o těžce zdravotně postižené občany

Působnost obcí a obecních úřadů

§ 32

Obec v samostatné působnosti

- a) zabezpečuje účast těžce zdravotně postižených občanů na společném stravování,
- b) napomáhá zapojení těžce zdravotně postižených občanů do kulturního a společenského života,
- c) podílí se na řešení otázek bydlení těžce zdravotně postižených občanů.

§ 33

Pověřený obecní úřad 11) dále rozhoduje o poskytování příspěvku na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže a příspěvku úplně nebo prakticky nevidomým.

nadpis vypuštěn

§ 34

nadpis vypuštěn

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností dále rozhoduje

- a) o poskytování jednorázových příspěvků na opatření zvláštních pomůcek občanům tělesně, zrakově a sluchově postiženým,
- b) o poskytování příspěvků na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla,
- c) o poskytování příspěvku na provoz motorového vozidla,
- d) o poskytování příspěvků na úpravu bytu,
- e) o přiznání mimořádných výhod těžce zdravotně postiženým občanům,
- f) o poskytování bezúročných půjček těžce zdravotně postiženým občanům, jimž byl přiznán příspěvek na zakoupení motorového vozidla,
- g) o poskytování příspěvku na individuální dopravu.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vydává průkazy mimořádných výhod, vede jejich evidenci a rozhoduje o jejich neplatnosti. Obecní úřad obce s rozšířenou působností, kterému byl odevzdán neplatný průkaz mimořádných výhod (§ 106a zákona o sociálním zabezpečení), předá tento průkaz obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který jej vydal.

§ 35

zrušen

§ 36

zrušen

Díl šestý

Péče o staré občany

nadpis vypuštěn

§ 37

zrušen

§ 38

zrušen

§ 39

zrušen

Díl sedmý

Péče o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc

nadpis vypuštěn

§ 40

zrušen

§ 40a

zrušen

§ 41

zrušen

Díl osmý

Péče o občany společensky nepřizpůsobené

§ 42

zrušen

§ 43

zrušen

Díl devátý

Péče o občany umístěné ve zdravotnickém zařízení

§ 44

zrušen

Díl desátý

Zařízení sociální péče

§ 45

zrušen

§ 46

zrušen

§ 47

zrušen

§ 48

zrušen

§ 49

zrušen

§ 50

zrušen

§ 51

zrušen

Díl jedenáctý

Posuzování neodůvodnitelné zátěže systému sociální péče

§ 51a

(1) Pověřený obecní úřad

a) posuzuje, zda se občan členského státu Evropské unie, který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu^{22a}), nebo jeho rodinný příslušník^{22b}), který je hlášen na území České republiky k pobytu podle zvláštního právního předpisu^{22a}), nestal neodůvodnitelnou zátěží systému sociální péče,

b) písemně sděluje Policii České republiky^{22c}) zjištění, že osoba uvedená v písmenu a) se stala neodůvodnitelnou zátěží systému sociální péče.

(2) Pověřený obecní úřad je oprávněn provést posouzení a oznámení podle odstavce 1 v odůvodněných případech též opětovně.

ČÁST TŘETÍ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 52

zrušen

§ 53

Zvláštní příjemce

Obecní úřad, který vyplácí dávku sociální péče

a) rozhoduje o ustanovení zvláštního příjemce dávky sociální péče v případech stanovených zákonem o sociálním zabezpečení 46) a o jeho uvolnění,

b) dohlíží, jak zvláštní příjemce plní své povinnosti.

Ustanovení o řízení

§ 54

(1) Ustanovení správního řádu o správním řízení²⁶⁾ se nevztahují na řízení

a) zrušeno

b) zrušeno

c) zrušeno

d) o poskytování jednorázových peněžitých a věcných dávek podle § 32 odst. 2 písm. b), § 34 odst. 1 písm. b), jde-li o poskytování příspěvku na provoz motorového vozidla, § 40a písm. a) a b), § 43 písm. a) č. 1, § 44 odst. 1 písm. b) č. 2, pokud řízení o těchto dávkách bylo zahájeno orgánem sociálního zabezpečení z moci úřední, nebo jestliže řízení zahájené na návrh skončí přiznáním dávky v požadovaném nebo v právním předpise vymezeném rozsahu,

e) zrušeno

f) o odstranění tvrdostí podle § 2 odst. 2.

(2) Zjistí-li orgán sociálního zabezpečení v řízení podle odstavce 1 písm. d) zahájeném na návrh, že dávku nemůže přiznat vůbec nebo v požadovaném rozsahu, nebo že by přiznáním dávky mohly vzniknout právní povinnosti občanu, kterému má být dávka přiznána, nebo jinému občanu, postupuje se podle obecných předpisů o správním řízení.

(3) zrušen

(4) V případech uvedených v odstavci 1 písm. d) se místní příslušnost obcí a obecních úřadů řídí místem trvalého pobytu občana.

(5) V řízení podle odstavce 1 písm. d) se použijí ustanovení správního řádu o lhůtách pro vydání rozhodnutí.

§ 54a

Místní příslušnost pověřeného obecního úřadu při postupu podle § 51a se řídí místem pobytu^{22a)} osoby uvedené v § 51a odst. 1 písm. a).

§ 55

Odkladný účinek nemá odvolání proti rozhodnutí jímž byla dávka sociální péče odňata nebo snížena nebo jímž byla zastavena její výplata a nebo jímž byla dávka přiznána v menším než požadovaném nebo v právním předpise vymezeném rozsahu.

§ 55a

zrušen

§ 56

(1) Odchylně od správního řádu se místní příslušnost obcí, obecních úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, krajů a krajských úřadů ve věcech sociální péče řídí místem trvalého pobytu občana, jde-li o vydání průkazu mimořádných výhod.

(2) Ve věcech, ve kterých podle tohoto zákona rozhoduje nebo činí opatření obec, se žádost o dávku podává obecnímu úřadu. V ostatních případech, ve kterých rozhoduje nebo činí opatření pověřený obecní úřad nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností anebo krajský úřad, se žádost podává tomuto orgánu.

§ 56a

nadpis vypuštěn

zrušen

§ 56b

Součinnost orgánů a organizací

Orgány a organizace jsou povinny vyhovět v mezích své působnosti žádostem orgánů sociálního zabezpečení ve věcech sociálního zabezpečení a podávat jim bezplatně sdělení pro jeho provádění a správu.

§ 56c

Soudní přezkum

Ze soudního přezkumu jsou vyloučena rozhodnutí o

- a) dávkách sociální péče a o mimořádných výhodách občanům těžce zdravotně postiženým podle § 34 odst. 1 písm. a) až e),
- b) odstranění tvrdostí podle § 2 odst. 2.

§ 56d

Působnosti stanovené krajskému úřadu, obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

ČÁST ČTVRTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 57

(1) zrušen

(2) Tímto zákonem není dotčena působnost místních národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení, jestliže ji podle předpisů dříve platných okresní národní výbor⁵¹⁾ přenesl na místní národní výbor.

§ 58

Ministerstvo stanoví vyhláškou podrobnosti o poskytování dávek sociální péče a výši dávek sociální péče.

§ 59

Zrušuje se zákon České národní rady č. 129/1975 Sb., o působnosti orgánů České socialistické republiky v sociálním zabezpečení, ve znění zákonného opatření předsednictva České národní rady č. 78/1979 Sb., zákonného opatření předsednictva České národní rady č. 10/1982 Sb., zákona České národní rady č. 49/1982 Sb., zákona České národní rady č. 138/1982 Sb., a zákona České národní rady č. 119/1983 Sb.

§ 60

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. října 1988.

Kempný v. r.

Adamec v. r.

Vybraná ustanovení novel

Čl.II zákona č. 125/1990 Sb.

Do zahájení činnosti posudkových komisí podle tohoto zákona zajišťují jejich úkoly lékaři a tajemníci, kteří jsou členy dosavadních posudkových komisí sociálního zabezpečení, za předsednictví posudkového lékaře sociálního zabezpečení.

Čl.III zákona č. 210/1990 Sb.

V řízení o věcech sociálního zabezpečení, která nebyla ke dni účinnosti tohoto zákona pravomocně ukončena, pokračují orgány, jejichž příslušnost stanoví tento zákon.

Čl.II zákona č. 459/1990 Sb.

Působnost orgánů sociálního zabezpečení v řízení o mateřském příspěvku se řídí právními předpisy platnými před účinností tohoto zákona.

Čl.II zákona č. 144/1991 Sb.

1. V řízení o poskytování dávek, které se podle předpisů o nemocenském pojištění zaměstnanců poskytují uchazečům o zaměstnání a v řízení o poskytování dávek nemocenského pojištění občanů se změněnou pracovní schopností připravujících se pro pracovní uplatnění, které není

ke dni účinnosti tohoto zákona pravomocně skončeno, pokračují orgány, jejichž příslušnost stanoví tento zákon. Tyto orgány rovněž zařizují výplatu dávek nemocenského pojištění přiznaných před dnem účinnosti tohoto zákona.

2. Působnost národních výborů při rozhodování o přerušení zaměstnání (pojištění) z vážných důvodů a o skončení zaměstnání I. nebo II. pracovní kategorie ze zdravotních a jiných vážných důvodů pro posuzování nároků podle předpisů platných před 1. říjnem 1988 přechází na okresní správy sociálního zabezpečení.

4) Část třetí zákona o sociálním zabezpečení.

Zákon č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, ve znění zákona č. 63/1983 Sb.

11) § 64 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

12) § 5 zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů.

21) § 86 odst. 2 zákona o sociálním zabezpečení.

21a) § 86a zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 155/1998 Sb.

22a) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

22b) § 15a zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 217/2002 Sb.

22c) § 106 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění zákona č. 428/2005 Sb.

26) Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

26) Část druhá a třetí správního řádu.

46) § 102 odst. 2 písm. a) zákona o sociálním zabezpečení.

51) § 84 správního řádu.

§ 9 odst. 1 a § 10 odst. 2 vyhlášky Státního úřadu sociálního zabezpečení č. 108/1964 Sb., o působnosti národních výborů ve věcech sociálního zabezpečení.

§ 10 odst. 2 a § 12 odst. 2 vládního nařízení č. 59/1964 Sb., o úkolech národních výborů při péči o děti.